

lektura

opracowanie polecane
przez **nauczycieli** i **egzaminatorów**

**pewniak
na teście**

Charles Perrault

Baśnie

wydanie
rozszerzone
zawiera baśń
Sinobrody

GREG
WYDAWNICTWO EDUKACYJNE

Charles Perrault

Baśnie

Tłumaczenie:

Patrycja Jabłońska

Sinobrody – opracowanie redakcyjne Wydawnictwa GREG®

Autorka opracowania:

Ewa Tondera, Maria Zagnińska

Opracowanie i redakcja:

Maria Zagnińska

Korekta:

Agnieszka Woźny, Maria Zagnińska

Ilustracje:

Marek Szal

ISBN 978-83-7517-303-1

Wydanie III zaktualizowane

© Copyright for this Edition by Wydawnictwo GREG® Sp. z o.o.

2021

Wydawnictwo GREG®

ul. Klasztorna 2B

31-979 Kraków

tel. (12) 680 15 50

www.greg.pl

Księgarnia internetowa: www.greg.pl

Znak firmowy GREG® zastrzeżony w Urzędzie Patentowym RP.

Znak słowno-graficzny Pewniak na teście® zastrzeżony w Urzędzie Patentowym RP.

Wszystkie prawa zastrzeżone.

Żadna część niniejszej publikacji nie może być reprodukowana
lub przedrukowana bez pisemnej zgody Wydawnictwa GREG®.

Layout i okładka:

Aleksandra Zimoch

Skład:

Pracownia Register

Czerwony Kapturek

Dawno, dawno temu, za siedmioma górami, za siedmioma lasami żyła niezwyklej urody dziewczynka. Chodziły słuchy, że była najpiękniejsza na świecie.

Czas i miejsce wydarzeń

Była do tego nadzwyczaj uprzejma, sympatyczna i uczynna, zawsze znalazła czas na miłą rozmowę, pomagała każdemu będącemu w potrzebie. Z tego powodu kochali ją wszyscy. Najbardziej jednak kochała dziewczynkę babcia, która mieszkała na polance w lesie. Dziewczynka również bardzo kochała swoją babcinę, dlatego często ją odwiedzała. To babcia wydziergała dziecku przepiękny kapturek, z którym dziewczynka nie rozstawała się ani na moment; był idealny na słońce i na deszcz. W tym ubraniu wyglądała niezwykle uroczo, dlatego wszyscy zaczęli nazywać ją Czerwonym Kapturkiem.

Czerwony Kapturek – charakterystyka; przezwisko

Czerwony Kapturek miał jednak kilka wad. Dziewczynka szybko się rozkojarzała i wówczas zapominała o każdym powierzonym jej zadaniu. Idąc ścieżką, zawsze musiała z niej zbiec, zawsze rozmawiała zbyt długo z napotkanymi sąsiadami, wystarczyło, że zobaczyła kwiaty, a już cała oddawała się układaniu bukietu czy pleceni wianka. Traciła wówczas całkowicie poczucie czasu.

Czerwony Kapturek – wady

Pewnego dnia babcia ciężko zachorowała i nie mogła wstawać z łóżka. Mama poprosiła Czerwonego Kapturka, by w koszyczku zaniósł lekarstwa i smakołyki dla babci.

Czerwony Kapturek bardzo chętnie się zgodził. Z samego rana, załóżwszy swój ulubiony kapturek, wybrała się do babuni, niosąc przygotowany przez mamę koszyczek. Droga do babci nie była najbezpieczniejsza, prowadziła wąską ścieżką przez ciemny las, w którym bardzo łatwo można się było zgubić. Dlatego mama przestrzegła przed wyjściem Kapturka:

Przestrogi matki

– Uważaj, córeczko! Idź do babci prosto, nie zbaczając nigdzie ze ścieżki. Las jest ciemny i możesz się zgubić, jeśli tylko zejdziesz z dróżki.

wpłynęła Bzowa Wróżka, która opowiedziała wszystkim, kim naprawdę jest dziewczyna znana jako Ośła Skórka. Radość była jeszcze większa, gdy okazało się, że narzeczoną królewicza nie jest służącą, ale najprawdziwszą królową.

Jeszcze przed ślubem królowa wraz z narzeczoną odwiedziła swojego ojczyzna. Nie miała do niego żalu i była ciekawa, jak sobie daje radę. Okazało się, że wyleczył się już z nieszczęśliwej miłości do niej i nawet zdążył się ożenić z bardzo miłą i niezwykle piękną wdową. Na dodatek nowa żona w posagu wniosła osiołka spokrewnionego z poprzednim, więc król odzyskał źródło zasilania skarbcza w złote monety. Wszyscy się pogodzili i każda z par żyła jeszcze długie lata w szczęściu i miłości, kochana i szanowana przez swoich poddanych.

▼
Królowa – z wizytą
u ojczyzna

▼
Epilog

Śpiąca królewna

Dawno, dawno temu, za siedmioma górami, za siedmioma lasami żył król z królową. Mieli piękny zamek, ich królestwo było bogate, ludzie żyli w dostatku i bardzo kochali swoich władców. Para królewska jednak nie była szczęśliwa, brakowało im dziecka, które mogliby kochać. Po wieloletnich staraniach wciąż pozostawali bezdzietni. Pewnego dnia jednak los się odwrócił i pojawiła się w ich życiu piękna córeczka, tak wyczekana i wytęskniona. Szczęśliwi rodzice postanowili urządzić huczne chrzciny. Zaprosili na nie siedem dobrych wróżek, które na tę uroczystość zjechały się z całego świata.

▼ Czas i miejsce wydarzeń

▼ Życie pary królewskiej

▼ Królewna – narodziny i huczne chrzciny

Chrzest królewskiej córeczki był nadzwyczaj piękny i uroczysty. Wydano również wspaniałą ucztę, na którą wszyscy goście byli zaproszeni. Na honorowych miejscach, przed wspaniałą, złotą zastawą zasiadały dobre wróżki. Król był niezwykle szczęśliwy tego dnia. Rzekł do wróżek:

– Przyjmijcie w darze złotą zastawę, która przed wami stoi. Niech to będzie dla was pamiątka tej wielkiej uroczystości i dnia wielkiego szczęścia dla całego naszego kraju!

Wszyscy wykrzyknęli z radości: „Hurra! Niech żyją król i królowa! Niech żyje królewna!”. Okrzyki te zostały przerwane przez nagłe pojawienie się niespodziewanego gościa. To była ósma, stara i zła wróżka, która nie została zaproszona na chrzciny maleńkiej królewny.

▼ Przybycie ósmej wróżki na chrzciny

– Ojej... Zapomnieliśmy ją zaprosić, mój mężu – szepnęła z trwogą królowa do króla. – Nawet nie mamy dla niej złotej zastawy!

Usłyszała to jedna z dobrych i życzliwych wróżek i rzekła:

– Najjaśniejsza pani, proszę, oddajcie moją zastawę mojej zgryźliwej kuzynce, nie chcę, by popsowała nam wszystkim tę piękną uroczystość.

Król podarował złej wróżce zastawę i zaproponował, by usiadła na jego honorowym miejscu. Nic to jednak nie pomogło. Zła wróżka roześmiała się szyderczo i powiedziała:

▼ Ósma wróżka – zachowanie, charakter

Sinobrody zniecierpliwiony czekaniem nawoływał swoją żonę z korytarza, ale ona wołała dalej do siostry:

– Siostro, czy widzisz może naszych braci na drodze?

– Widzę tuman kurzu, ale nikogo nie widać – odpowiadała siostra.

Sinobrody niecierpliwił się coraz bardziej i krzyczał z korytarza, ale jego żona zawołała po raz trzeci:

– Siostro, czy widzisz może naszych braci na drodze?

– Widzę tuman kurzu, a w nim dwóch mężczyzn na koniach – odpowiadała siostra.

– To nasi bracia! – ucieszyła się żona Sinobrodego. – Zawołaj ich na pomoc, niech ratują moje życie!

To powiedziawszy, wyszła ze swojego pokoju i poszła w stronę Sinobrodego, szła jednak umyślnie bardzo powoli, by dać braciom jak najwięcej czasu. Kiedy do niego doszła, rzuciła się na kolana i zaczęła

Sinobrody – mściwość,
brak litości

znowu błagać o życie, ale Sinobrody jak poprzednio nie dał się przekonać. Złapał za miecz i uniósł go wysoko do góry, by uciąć żonie głowę – ale w tym momencie wpadli obaj bracia dziewczyny i rzucili się na niego. Sinobrody próbował uciekać, ale dopadli go i zginął w walce.

Żona Sinobrodego była ledwo żywa ze strachu. Jednak ponieważ Sinobrody nie miał dzieci, to jej przypadła cała fortuna, która wcześniej należała do niego. Kobieta nie zapomniała, komu zawdzięcza życie, i zachowała sobie tylko czwartą część bogactwa, a całą

Żona Sinobrodego –
podzielenie się majątkiem
z rodzeństwem

resztę podzieliła równo pomiędzy siostrę i obu braci. Wszyscy żyli teraz w dostatku i nie musieli się nigdy więcej martwić o przyszłość. Za jakiś czas żona Sinobrodego znalazła sobie innego męża, który bardzo ją kochał, i zapomniała zupełnie o poprzednim. Co zaś

najdziwniejsze, wraz ze śmiercią Sinobrodego zniknął zarówno pokój na końcu korytarza, jak i magiczny klucz do jego drzwi...

BIOGRAFIA CHARLESA PERRAULTA

Charles Perrault urodził się w **1628 roku w Paryżu**. Pochodził z zamożnej rodziny mieszczańskiej osiadłej w Paryżu, o tradycjach artystycznych i bliskich związkach z dworem królewskim. Jego trzech bracia: Claude – lekarz i architekt (twórca m.in. kolumnady zdobiącej wschodnią ścianę Luwru), Nicolas – teolog, Pierre – generalny poborca podatków, byli razem literatami, dobrymi tłumaczami z łaciny i włoskiego, bywalcami salonów. Znany w towarzystwie był także Charles.

Otrzymał on wszechstronne wykształcenie i wykonywał wiele zawodów. Był zarządcą budynków królewskich, autorem poezji, traktatów prozą i baśni, a także członkiem Akademii Francuskiej. Do historii literatury francuskiej przeszedł jako inicjator sporu tzw. starożytników (zwolenników antyku) z tzw. nowożytnikami (zwolennikami kultury współczesnej). Uważał, że należy wyzwolić literaturę nowożytną z naśladownictwa i ślepego szacunku do starożytności. Wierzył w postęp, uznawał potęgę rozumu ludzkiego. Popierał zastąpienie łaciny językiem francuskim. Obecnie jest najbardziej znany jako autor baśni; napisał ich dwa zbiory: *Baśnie wierszem* (1695) oraz najślawniejsze – *Historie lub baśnie z przeszłości z morałem. Bajki mej matki Gęsi* (1697), współcześnie wydawane często pod tytułem *Bajki babci Gąski*.

Charles Perrault zmarł w **Paryżu w 1703 roku**.

CHARAKTERYSTYKA GŁÓWNEGO BOHATERA – KNYPS Z CZUBKIEM

Przedstawienie postaci	Tytułowy bohater baśni – Knyps, nazwany tak przez wróżkę obecną przy jego narodzinach ze względu na to, że urodził się malutki i zawsze miał być niski, a na jego głowie włosy miały zawsze odstawać, tworząc czubek. Jedyny, długo oczekiwany syn królewskiej pary.
Wygląd	Tuż po urodzeniu był malutki, miał wielką głowę z odstającymi uszami, zadartym noskiem i zezowatymi oczyma. Na czubku głowy sterczał mu czub rudych włosów. Był bardzo brzydki i taki miał pozostać na zawsze. Gdy dorósł, niewiele się zmienił. Był niski, na wielkiej głowie nadal sterczał czub rudych włosów, uszy były nadal odstające, a oczy zezowate . Na dodatek utykał. Ubierał się jednak bardzo elegancko i bogato. Miał miły głos i przyjemnie było go słuchać. Po magicznej przemianie zakochana królowna dostrzegła, że Knyps wcale nie jest brzydki: <i>„Nie był niski, tylko tak jej się wydawało, bo sama była wysoka. Patrzył na nią nieco z ukosa, ale to dodawało jego spojrzeniu tajemniczości. Lekkie utykanie wcale nie odbierało sprężystości jego krokom. A do tego miał włosy w niespotykanym kasztanowym odcieniu, tak gęste, że na czubku głowy zwiły się w oryginalną falę.”</i>
Cechy charakteru	Mądry, roztropny i dobry. Cierpi z powodu swojej brzydoty.
Cechy usposobienia	Grzeczny dla wszystkich, uprzejmy, uwielbiany przez cały dwór . Budzi sympatię u królowy, ma dobre maniery.
Ocena postaci	Knyps jest postacią bardzo sympatyczną . Wie, że jest brzydki, marzy o miłości , obdarowuje królową mądrością, ale pozwała jej samodzielnie podjąć decyzję , czy chce go poślubić.

CHARAKTERYSTYKA POZOSTAŁYCH POSTACI

Młodsza królowna – jest **niewiarygodnie brzydka** jako dziecko, gdy dorasta, staje się jeszcze brzydsza, ale za to coraz mądrzejsza. Jest

dowcipna, roztropna i niezwykle inteligentna. Pomimo swojej brzydoty szybko wychodzi za mąż.

Starsza królowna – jest prześliczna tuż po narodzinach, z wiekiem staje się **coraz piękniejsza i równocześnie coraz głupsza**. Wszyscy byli początkowo oczarowani jej urodą, blaskiem oczu, barwą włosów i gracją ruchów, ale szybko przekonywali się, że nie mają z nią o czym rozmawiać. Po ślubie siostry czuje się coraz bardziej samotna. **Zdaje sobie sprawę z własnej głupoty i cierpi z tego powodu**. Wie, że wszyscy się z niej śmieją. **Stara się wypełniać dobrze swoje obowiązki**, ale popełnia gafy i nie potrafi sensownie odpowiedzieć na żadne pytanie. **Po przemianie królowna staje się dowcipna, mądra, roztropna**, zawsze umie się zachować i każdemu powiedzieć coś miłego.

KOPCIUSZEK

TYTUŁ I TEMAT UTWORU

Podobnie jak w innych baśniach, **tytułem jest przezwisko głównej bohaterki**. Jest nazywana „Kopciuszkiem”, ponieważ bardzo ciężko pracuje, głównie przy piecu, w kurzu, sadzy i popiele. Macocha nie daje jej mydła, mając nadzieję, że w ten sposób zblednie niezwykła uroda pasierbicy.

Tematem utworu jest historia pięknej i pracowitej dziewczyny, która z pokorą znosi swój los, nie tracąc przy tym radości życia i skłonności do marzeń. Okazuje się, że marzenia mogą się spełniać, chociaż pozornie wydaje się to niemożliwe. **Bycie pracowitym, dobrym, miłym i uprzejmym zawsze przynosi nagrodę**, natomiast nie ma żadnych korzyści z bycia opryskliwym, nieprzyjemnym i złośliwym dla innych, z lenistwa i wyręczania się pracą kogoś innego.

BOHATEROWIE UTWORU

Kopciuszek – piękna córka wdowca, nazwana Kopciuszkiem, ponieważ od pracy przy piecu była ciągle umorusana popiołem.

Wdowa – druga żona ojca Kopciuszka, matka dwóch córek.

Córki wdowy – dwie brzydkie, rozkapryszone dziewczyny, traktujące Kopciuszka jak służącą.

BUDOWA UTWORU

Wszystkie baśnie zbudowane są podobnie. **Możemy w nich wyróżnić:**

- **ekspozycję (przedstawienie bohaterów, ich wyglądu, cech charakteru, dotychczasowego życia), np.:**
 - w baśni *Tomcio Paluszek* – narodziny Tomcia, nadanie mu imienia;
 - w baśni *Knypś z Czubkiem* – narodziny Knypśa, dar od wróżki;
 - w baśni *Śpiąca królewna* – narodziny małej królewny i jej chrzciny z udziałem siedmiu wrózek;
- **zawiązanie akcji, czyli wydarzenie rozpoczynające akcję, np.:**
 - w baśni *Kot w Butach* – wypędzenie młynarczyka z domu;
 - w baśni *Czerwony Kapturek* – choroba babci, wysłanie dziewczynki w odwiedziny do staruszki, przestrogi matki;
 - w baśni *Kopciuszek* – rozmowa z ojcem o jego ponownym małżeństwie;
- **rozwój akcji, czyli kolejne wydarzenia, np.:**
 - w baśni *Wróżki* – wyprawa do źródła, spotkanie ze staruszką, prezent od wrózek, powrót sierotki do domu;
 - w baśni *Ośła Skórka* – smutek króla, rady dworzan, dorastanie królewny, miłość króla do pasierbicy i decyzja o małżeństwie, rady wróżki, szycie niezwykłych sukien;
 - w baśni *Tomcio Paluszek* – zabłądzenie w lesie, spotkanie z wilkami, nocna wędrówka przez las, przybycie do domu ludojada, rozmowa z jego żoną;
- **punkt kulminacyjny, czyli najważniejsze wydarzenie, np.:**
 - w baśni *Czerwony Kapturek* – przybycie bohaterki do domu babci i rozmowa z wilkiem;
 - w baśni *Knypś z Czubkiem* – przemiana Knypśa w oczach królewny;
 - w baśni *Śpiąca królewna* – wizyta królewny w wieży, ukłucie się igłą i zapadnięcie w stuletni sen;
- **rozwiązanie akcji, czyli zakończenie, np.:**
 - w baśni *Kot w Butach* – ucza w zamku czarnoksiężnika, decyzja o ślubie młynarczyka i królewny, wesele;

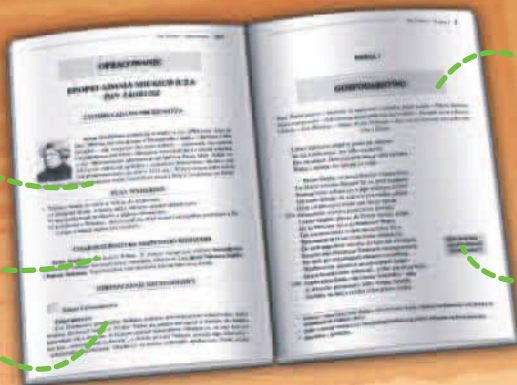
Pewniak
na teście ← to będzie na teście

Czerwony Kapturek	5
Knyps z Czubkiem	11
Kopciuszek	19
Kot w Butach	30
Ośła Skórka	39
Śpiąca królewna.	51
Tomcio Paluszek	61
Wróżki	68
Sinobrody	74
OPRACOWANIE	
Biografia Charlesa Perraulta	79
Geneza utworu.	80
Okoliczności powstania utworu	80
Czas i miejsce akcji	81
Czas akcji.	81
Miejsce akcji	83
CZERWONY KAPTUREK	84
Tytuł i temat utworu	84
Bohaterowie utworu	84
Plan wydarzeń	84
Streszczenie.	85
Charakterystyka głównej bohaterki – Czerwony Kapturek	86
Charakterystyka pozostałych postaci	87
KNYPS Z CZUBKIEM.	87
Tytuł i temat utworu	87
Bohaterowie utworu	87
Plan wydarzeń	88

Streszczenie	88
Charakterystyka głównego bohatera – Knypś z Czubkiem	90
Charakterystyka pozostałych postaci	90
KOPCIUSZEK	91
Tytuł i temat utworu	91
Bohaterowie utworu	91
Plan wydarzeń	92
Streszczenie	92
Charakterystyka głównej bohaterki – Kopciuszek	93
Charakterystyka pozostałych postaci	94
KOT W BUTACH	95
Tytuł i temat utworu	95
Bohaterowie utworu	95
Plan wydarzeń	96
Streszczenie	96
Charakterystyka głównego bohatera – Kot w Butach	97
Charakterystyka pozostałych postaci	99
OŚLA SKÓRKA	99
Tytuł i temat utworu	99
Bohaterowie utworu	100
Plan wydarzeń	100
Streszczenie	101
Charakterystyka głównej bohaterki – Ośła Skórka	103
Charakterystyka pozostałych postaci	104
ŚPIĄCA KRÓLEWNA	105
Tytuł i temat utworu	105
Bohaterowie utworu	105
Plan wydarzeń	106
Streszczenie	106
Charakterystyka głównej bohaterki – Śpiąca królewna	107
Charakterystyka pozostałych postaci	108
TOMCIO PALUSZEK	109
Tytuł i temat utworu	109
Bohaterowie utworu	109

Plan wydarzeń	109
Streszczenie	110
Charakterystyka głównego bohatera – Tomcio Paluszek	111
Charakterystyka pozostałych postaci	112
WRÓŻKI.	112
Tytuł i temat utworu	112
Bohaterowie utworu	113
Plan wydarzeń	113
Streszczenie	113
Charakterystyka głównej bohaterki – sierotka	115
Charakterystyka pozostałych postaci	115
SINOBRODY.	116
Tytuł i temat utworu	116
Bohaterowie utworu	116
Plan wydarzeń	117
Streszczenie	117
Charakterystyka głównego bohatera – Sinobrody	118
Charakterystyka pozostałych postaci	119
Problematyka utworów.	119
Wartości najważniejsze w życiu	119
Prawdy moralne	120
Przemiana bohaterów poddawanych próbie	121
Zło ukarane	122
Gatunek utworu	123
Budowa utworu	124
Indeks komentarzy do tekstu	125

opracowanie

streszczenie

charakterystyka

ważny cytat

problematyka

Pewniak
na teście

lektury Grega. Zaufaj sprawdzonej marce!

Najnowsze wydania zawierają odpowiedzi na pytania z podręczników i testów.

Pełnej oferty szukaj w najlepszych księgarniach.

ISBN 978-83-7517-303-1

9 788375 173031 >

GREG
WYDAWNICTWO

Wydawnictwo GREG
ul. Klasztorna 2B ■ 31-979 Kraków
www.greg.pl